

Selma Lagerlöf
Sveta noč

Nekoč je bil mož in ta mož je šel v temno noč in vse je spalo. Nihče se mu ni oglasil. Mož je hodil in hodil. Naposled je v dalji zapazil svit ognja. Krenil je v tisto smer in videl, da gori na planem. Trop belih ovac je stopal okrog in star pastir je sedel poleg ter pazil na čredo.

Ko je prispel mož do drobnice, je zagledal tri velike pse, ki so spali pastirju pred nogami. Ob njegovem prihodu so se vsi trije zbudili in na široko odprli gobce, ko da bi hoteli lajati. Vendar ni bilo slišati glasu. Mož je videl, kako se jim je ježila dlaka na hrbtu, videl, kako so se jim v svitu belo bleščali ostri zobje in kako so planili nadenj. Začutil je, da ga je eden popadel za nogo, drugi je hlastnil po roki, da mu je tretji obvisel na vratu. A čeljusti in zobje jih niso poslušali in možu se ni nič zgodilo.

Tedaj je hotel dalje, da bi si vzel, kar je potreboval. Ali ovce so ležale tako tesno druga pole druge, da ni mogel naprej. In mož je stopal živalim po hrbtih do ognja. In niti ena se ni zganila, niti ena prebudila.

Že je bil mož domala pri ognju, ko je pastir pogledal. Bil je čemereren starec, osoren in trd do vseh ljudi. Ko je videl neznanega človeka, je prijel dolgo, ošiljeno palico, ki jo je navadno držal v roki, kadar je pasel, ter jo zalučal v moža. Palica je letela naravnost proti njemu, a preden ga je zadela, se je ognila in odbrnela mimo, daleč prek ravni.

Mož je stopil pred pastirja in mu dejal: "Prijetelj, pomagaj mi! Daj mi ogorek ognja! Žena mi je rodila, zakuril bi rad, da se ogrejeta mati in dete."

Pastir bi bil najrajši rekel ne. Ko pa se je spomnil, da tujcu psi niso mogli škodovati, da ovce niso bežale pred njim in da ga palica ni podrla, ga je obšla tesnoba in ni si upal zavrniti prošnje: "Vzemi, kolikor ti je treba!" je dejal. Toda ogenj je bil že skoraj ugasnil, polen pa ni bilo več in tudi vej ne, samo velik kup žerjavice je še tlel. Lopatice za žerjavico pa tujec tudi ni imel, da bi bil mogel odnesti žareče ogorki. Pastir je to videl, pa je drugič rekel: "Vzemi, kolikor ti je treba!" Bil je vesel, da mož ni mogel odnesti ognja. A glej: tujec se je sklonil, nabral z golo roko živih ogorkov in si jih zadeval v plašč. In ogorki mu niso opekli rok, mu niso osmodili plašča, odnesel jih je kakor orehe ali jabolka.

Ko je trdosrčni pastir to videl, se je začudil v srcu, češ, kakšna noč je neki to, da psi ne grizejo, da se ovce ne plaše, da palica ne zadene in ogenj ne smodi. Poklica je tujca nazaj in mu dejal: "Kakšna noč je to in kako so vse reči usmiljene do tebe?"

"Če sam ne vidiš," je odvrnil mož, "ti jaz ne morem povedati." In hotel je iti svojo pot, da bi zanetil ogenj ter ogrel ženo in otroka.

Pastir pa si je mislil: "Ne pustim te izpred oči, preden ne izvem, kaj vse to pomeni." Vstal je in šel za njim, prav do kraja, kjer je prebival.

Tedaj je videl, da tujec nima koč, ampak da ležita njegova žena in otrok v skalnati votlini, kjer ni bilo drugega ko gole, mrzle stene. Pastir je pomislil, da bi utegnil ubogi nedolžni črviček zmrzniti. In čeprav je bil trdega srca, ga je vendarle ganilo in sklenil je pomagati. Snel si je torbo z rame, vzal iz nje mehko belo jagnječevino in jo dal tujcu, da bi položil otroka nanjo.

Takoj ko je pokazal, da je tudi v njegovem srcu prostor za usmiljenje, so se mu odprle oči: videl je, česar doslej ni mogel videti, in slišal, česar doslej ni mogel slišati. Okoli njega je stala množica angelcev s srebrnimi krili. Vsak je imel gosli v rokah in vsi so na glas prepevali, da se je nocoj to noč rodil Zveličar, ki bo svet odrešil.

Tedaj je pastir doumel, zakaj so bile tisto noč vesele vse stvari in niso mogle nikomur škodovati. Angelci pa so stali ne le okrog njega - vsepovsod jih je videl. Sedeli so tudi v votlini, po hribu in letali pod nebom. V gostih trumah so prihajali po poti, se gredoč ustavljali in se ozirali na dete.

Na vse strani je donelo veselo vriskanje in petje in igranje. In vse to je videl pastir v temni noči, ko ni mogel drugače ničesar razločiti. Od veselja, da je spregledal, se je zgrudil na kolena in hvalil Boga.

KONEC